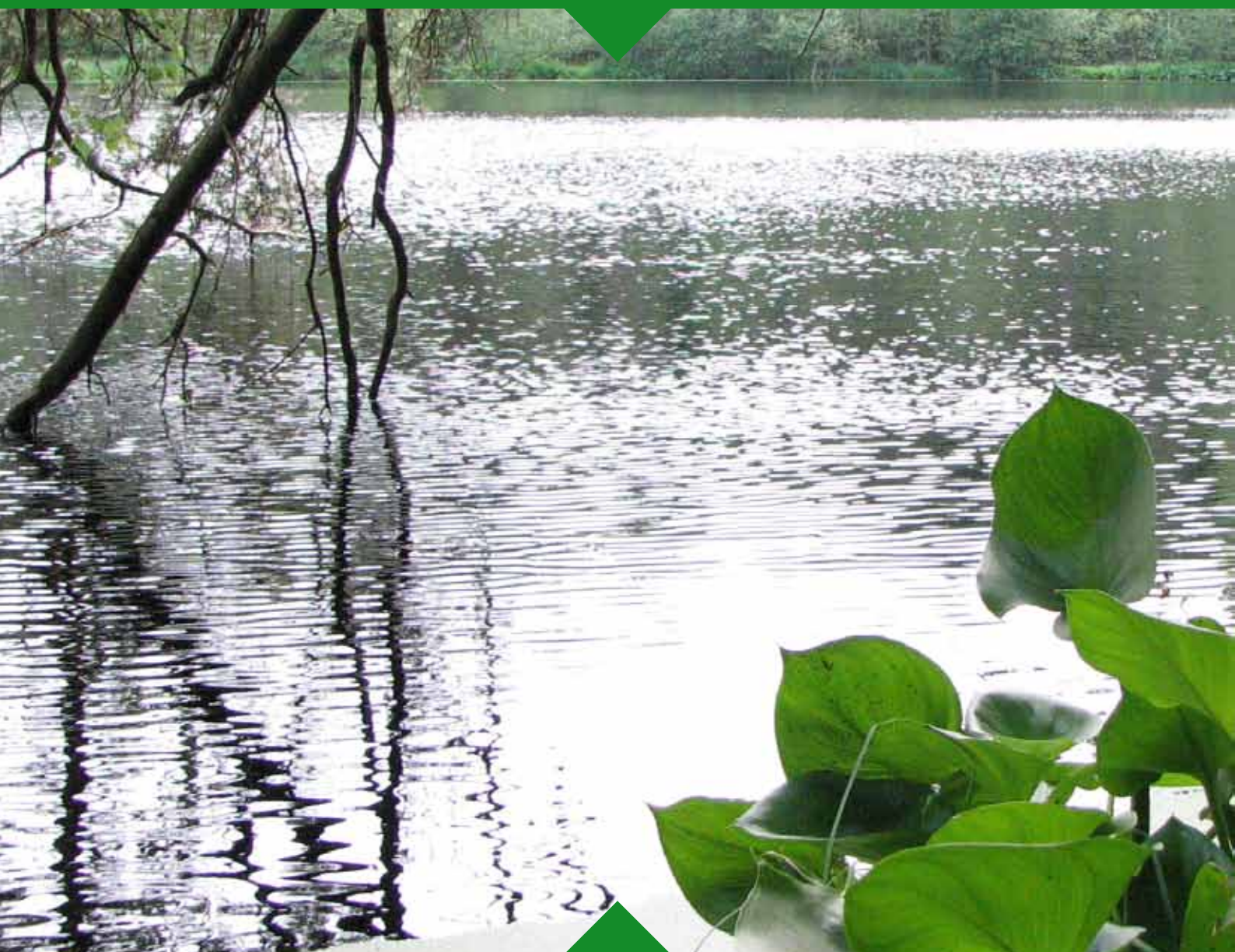

Natura 2000-handleplan

Store Øresø, Sortesø og Iglesø

Natura 2000-område nr. 122
Habitatområde H106

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Kolofon

Titel	Natura 2000-handleplan, Store Øresø, Sortesø og Iglesø
Udgiver	Faaborg-Midtfyn Kommune Natur og Landskab Nørregade 4 5600 Faaborg www.faaborgmidtfyn.dk Naturstyrelsen Haraldsgade 53 2100 København Ø www.nst.dk
Udgivelsesår	2012
Copyright	Faaborg-Midtfyn Kommune og Naturstyrelsen
Tekst	Karin Skovhus, Faaborg-Midtfyn Kommune Heidi Vinther, Faaborg-Midtfyn Kommune Jens Skovager Østergaard, Naturstyrelsen
Teknisk assistance	Berit Jonstrup, Faaborg-Midtfyn Kommune Gitte Kate Jensen, Faaborg-Midtfyn Kommune
Billeder	Erik Vinther (forside, s. 6, s. 7, s. 12) Kasper Nowack (s. 8, s. 10)
Resume	Natura 2000-handleplanen for Store Øresø, Sortesø og Iglesø (nr. 122). Natura 2000-handleplanen er en udmøntning af den statslige Natura 2000-plan for Store Øresø, Sortesø og Iglesø, og beskriver hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret. I handleplanen er det angivet hvordan og hvornår Natura 2000-planens indsatsprogram gennemføres lokalt, der er angivet en prioritering af rækkefølgen af indsatserne og der er peget på inden for hvilke områder, der er mulighed for at lave ny natur Må citeres med kildeangivelse
ISBN nr.	978-87-93008-05-2

Indholdsfortegnelse

Baggrund	4
Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan	5
Mål for planperioden	7
Forventede metoder og forvaltningstiltag	8
Prioritering af den forventede forvaltningsindsats	10
Forventet effekt	11
Miljøvurdering af handleplanen	12
Bilag 1a. Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	13
Bilag 1b. Tilstand af kortlagte naturtyper	14
Bilag 2. Fordeling af indsats mellem handleplanmyndigheder	15
Bilag 3a. Kort med kortlagte habitatnaturtyper og mulige områder til ny natur	16
Bilag 3b. Kort med kortlagte habitatnaturtyper og fredskov	17
Bilag 4. Forklaring af Natura 2000-begreber mm.	18

Baggrund

Der er udarbejdet statslige Natura 2000-planer for 246 Natura 2000-områder. Planerne kan findes her: [Natura 2000-plan](#).

Denne handleplan er en udmøntning af Natura 2000-planen for område nr. 122 Store Øresø, Sortesø og Iglesø.

Handleplanen er udarbejdet af Faaborg-Midtfyn Kommune og Naturstyrelsen.

Kommunen er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land - bortset fra skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Arealerne fremgår af bilag 3b. Kommunen sikrer gennemførelse af disse dele af handleplanens indsatser inden udgangen af 2015.

Naturstyrelsen er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Naturstyrelsen sikrer gennemførelse af disse dele af handleplanens indsatsprogram inden udgangen af år 2021.

De økonomiske rammer for at gennemføre planerne er fastlagt i Aftalen om Grøn Vækst, som folketinget vedtog den 16. juni 2009

Handleplanen

Handleplanen gør rede for, hvordan Natura 2000 planen for 122 Store Øresø, Sortesø og Iglesø med indsatsprogram vil blive gennemført.

Handleplanen må ikke stride imod retningslinjer fastsat i den statslige Natura 2000-plan.

En handleplan skal indeholde:

- en prioritering af den forventede forvaltningsindsats i planperioden.
- en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter.
- de forventede metoder og forvaltningstiltag for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus.

Handleplanen skal ikke omfatte en indsats for at forbedre vandkvaliteten i større søer, vandløb, fjorde og kystvande, da det sker gennem indsatsen i vandplanlægningen.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelse af handleplanen

Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen og -handleplanen til grund.

Handleplanen er lavet med baggrund i Miljømålsloven¹, bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner² og bekendtgørelse om af Natura 2000-skovplanlægning³.

I handleplanen anvendes en række Natura 2000-begreber mm., som er defineret nærmere i bilag 4.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljømål mv. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven), Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24/9 2009.

² BEK nr. 1117, af 25/11 2011 om kommunalbestyrelsens Natura 2000-handleplaner.

³ BEK nr. 1116 af 25/11 2011 om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning.

Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan

Natura 2000-område nr. 122 Store Øresø, Sortesø og Iglesø

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på ca. 16 ha. Området består af tre separate arealer i et skovrigt område af "De fynske Alper" tæt på Faaborg. Området er et randmorænelandskab som er præget af en næringsfattig jordbund. Den brunvandede Sortesø er en lille, forholdsvis dyb sø med et areal på 1,2 ha. Store Øresø er en lavvandet sø med et areal på 6,4 ha, mens Iglesø er en lille mose udviklet ud fra en sø. Området udgør et vigtigt naturområde med naturtyper og plantearter som er relativt sjældne på Fyn.

Vigtigste naturværdier

Sortesø er en næringsfattig og brunvandet sø, der omgives af en bræmme af hængesæk og skovbevokset tørvemose. Iglesø er en hængesæk udviklet ud fra en næringsfattig sø, og mosen er antagelig under udvikling mod en egentlig højmose. Store Øresø er derimod forholdsvis næringsrig og er omgivet af ellesump.

Trusler mod områdets naturværdier

Naturtyperne elle- og askeskov og ca. halvdelen af hængesæk har en god skov/naturtilstand, mens skovbevokset tørvemose og den resterende del af hængesækken har en moderat skov/naturtilstand. Der er registreret flere trusler mod naturtyperne.

Arealet med hængesæk er især reduceret ved vandstandssænkninger og tilgroning med træer og buske.

Næringsstofbelastning fra luften udgør en trussel mod hovedparten af områdets naturtyper.

Intensiv skovdrift kan medføre at skovnaturtyperne forringes.

Målsætning

Målet er, at Store Øresø og Sortesø sikres en god vandkvalitet, og en artsrig vegetation. Forekomsterne af hængesæk udvides og sammenkædes om muligt, og det samlede areal af naturtypen øges. Omkring Store Øresø genskabes lysåbne rigkær og kildevæld hvis muligt.

Naturtyperne har en god-høj natur/skovtilstand, en hensigtsmæssig drift og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Indsats

Table 1. Oversigt over væsentlige indsats til gennemførelse af denne plan

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter		●		
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		●		
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.		●		
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		●		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel				●
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				●

Indsatsen vil overvejende dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst på hængesæk samt gennemføre en indsats der sikrer en forbedret hydrologi i naturtyperne. Tilførslen af næringsstoffer til naturtyperne reduceres.

Forekomsterne af hængesæk udvides og sammenkædes, hvor det naturmæssigt er muligt.

Der foretages en sikring af skovnaturtyper og konstaterede forekomster af andre habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen.

Endelig udføres en særlig indsats for truede naturtyper og arter ved at genskabe et mindre areal med rigkær hvis muligt, som om muligt indeholder lysåben kildevæld.

Mål for planperioden

Natura 2000-planens indsatsprogram er bindende retningslinjer for handleplanen i første planperiode, og anvendes derfor som handleplanens mål. Dette indsatsprogram skal være gennemført med udgangen af år 2015, dog år 2021 for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Indsatsprogrammet vedrører alene naturtyper og arter, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. bilag 1a og b.

Indsatsprogrammet kan ses på side 18 i Natura 2000-planen. Nedenfor følger et sammendrag:

Naturtyper

- De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.
- Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje eller udlægges i særlige tilfælde til urørt skov.
- Der sikres den for naturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi i hængesæk.
- Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyper. Disse steder sikres den for skovnaturtypen mest hensigtsmæssige hydrologi.
- Arealet med hængesæk udvides og sammenkædes, hvis de naturgivne forhold er til stede.
- Om muligt etableres et mindre areal med rigkær, der om muligt indeholder lysåben kildevæld.

Indsatser som forventes gennemført via anden planlægning end handleplanerne:

Husdyrgodkendelsesloven

- Reduktion af kvælstofdeposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af denne lov.

Vandplanen

- Regulerer tilførslen af næringsstoffer til søer og vandløb.
- Søerne i området sikres god vandkvalitet med et varieret dyre- og planteliv.

Forventede metoder og forvaltningstiltag

Her angives de metoder og forvaltningstiltag, som forventes at skulle anvendes for at opfylde handleplanens mål (Natura 2000-planens indsatsprogram).

Den konkrete indsats på et areal forventes i stort omfang udmøntet ved, at lodsejeren søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet eller andre nationale ordninger. For nærmere information henvises til NaturErhvervsstyrelsen og - for skovbevoksede arealer - til Naturstyrelsen.

Naturtyper

I tabel 2 angives de forventede metoder og forvaltningstiltag for naturtyperne på udpegningsgrundlaget, jf. bilag 1. Tabellen er inddelt i tre grupper:

- Lysåbne naturtyper, inkl. sø- og vandløbsnaturtyper (se bilag 4).
- Skovnaturtyper (se bilag 4).
- Ny habitatnatur (dvs. forventede udvidelser af naturtyperne).

Hovedparten af arealet med habitatnaturtyper er kortlagt, og kan ses på hjemmesiden PRIOR.

I tabel 2 er der et skøn over omfanget af de enkelte metoder og forvaltningstiltag for de kortlagte habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget samt et skøn over omfanget af ny habitatnatur. Der skelnes mellem "Igangværende indsats" og "Behov for ny indsats", da der allerede er igangværende indsatser i Natura 2000-området, der bidrager til at opfylde handleplanens mål.

Arealer angivet i tabel 2 for Lysåbne naturtyper er potentielle bruttoarealer, der vil blive undersøgt nærmere i planperioden mhp at vurdere gennemførlighed. Indsatsen præcise omfang i planperioden vil bero på en biologisk, teknisk og økonomisk vurdering og vil sikre Natura 2000-planens målopfyldelse ved at:

- Arealer med disse naturtyper indenfor Natura 2000-området ikke går tilbage.
- Tilstanden samlet set ikke forringes i denne planperiode.

Hvor der i Natura 2000-planen er angivet eksakte antal hektar, er disse antal også normsættende for handleplanens ambitionsniveauer og der er således ikke tale om potentielle bruttoarealer. Det gælder i tabel 2 for Ny Natur.

Table 2. Forventede metoder og forvaltningstiltag for naturtyperne

Forventede metoder og forvaltningstiltag	Skøn over omfanget af:		
	Igangværende indsats	Behov for ny indsats	Samlet indsats
Lysåbne naturtyper:			
Rydning af uønsket opvækst	0,3 ha	0 ha	0,3 ha
Forbedring af hydrologi	0,3 ha	0 ha	0,3 ha
Skovnaturtyper:			
<i>Skov med fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	6 ha	6 ha
Urørt Skov	0 ha	0 ha	0 ha
Forbedring af hydrologi	0 ha	0 ha	0 ha
<i>Skov uden fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	2 ha	2 ha
Urørt Skov	0 ha	0 ha	0 ha
Forbedring af hydrologi	0 ha	0 ha	0 ha
Ny habitatnatur*:			
Udvidelser af naturtyper			
- Hængesæk	0 ha	Hvis muligt	Hvis muligt
- Riggær	0 ha	Hvis muligt	Hvis muligt

* I bilag 3a er der et kort, som viser potentielle områder for ny habitatnatur.

Særligt for lysåbne naturtyper:

Igangværende indsats omfatter Iglø mose.

Særligt for skovnaturtyperne:

Igangværende indsatser:

Dækker skovarealer, der i hele planperioden er beskyttet ved skovlovsaftale, fredning eller lignende. I særlige tilfælde kan der være behov for en supplerende beskyttelsesindsats.

Bemærk: Træbevoksede moser, hvor vegetationen er opstået naturligt, er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 eller skovlovens §28. Det kan omfatte 91Do Skovbevokset tørvemose og 91Eo Elle- og askeskov. Sådanne arealer er ikke medtaget under "Igangværende indsatser" i tabel 2, selvom beskyttelsen kan være tilstrækkelig.

Behov for særlig indsats:

Generelt skal der være en særlig beskyttelsesindsats af skovnatur, der er i høj tilstand. Det skal bidrage til at bevare de ekstraordinære naturværdier. Se nærmere i bilag 4 under "Skovnaturtypebevarende drift og pleje" og "Urørt skov".

Arealerne for urørt skov og forbedring af hydrologi er bruttoarealer, hvor mulighederne for henholdsvis udlæg til urørt skov og forbedring af de hydrologiske forhold undersøges nærmere. Bruttoarealet for urørt skov er arealer i høj tilstand med bl.a. stor andel dødt ved, mens bruttoarealet for forbedret hydrologi er de mest tørre arealer med 91Do Skovbevokset tørvemose og 91Eo Elle- og askeskov, der har fungerende grøfter.

Reduktion af arealet med skovnaturtyper

I forbindelse med udvidelser af den truede naturtype 7230 Riggær, kan der forekomme reduktioner i arealet med 91Eo Elle- og askeskov og 91Do Skovbevokset tørvemose.

Prioritering af den forventede forvaltningsindsats

Indsatsen i 1. planperiode skal standse tilbagegangen for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. I Natura 2000-planen er dette mål udmøntet i fire sigtelinjer:

1. Sikring af tilstanden af eksisterende naturarealer og arter.
2. Sikring af de små naturarealer.
3. Sikring af naturtyper og levesteder som ikke er beskyttede.
4. Indsats for truede naturtyper og arter.

De fire sigtelinjer lægger niveauet for den indsats, som handleplanmyndighederne skal gennemføre, og er udtryk for den nationale prioritering i 1. planperiode.

I første planperiode gælder indtil videre den med Grøn Vækst afledte nationalpolitiske præmis om frivillighed i Natura 2000-indsatsen, hvilket også er baggrunden for økonomaftalen for 2013 mellem regeringen og KL, der lægger de økonomiske rammer for den kommunale Natura 2000-indsats. Her beskrives de dele af indsatsprogrammet, som handleplanmyndighederne forventes at gennemføre med særligt fokus og tidligt i planperioden:

Prioritering af indsats ift. skov (Naturstyrelsen)

Da der i Natura 2000-området kun er to ejere og kun kortlagt fire mindre skovforekomster, er det ikke vurderet relevant at foretage nogen særskilt prioritering af indsatsen i skov.

Prioritering af indsatsen for lysåbne arealer (Faaborg-Midtfyn Kommune)

Kommunalbestyrelsen vil prioritere en fortsættelse af den nuværende indsats for eksisterende lysåben natur.

Forventet effekt

Den forventede naturmæssige effekt ved at gennemføre de enkelte aktiviteter beskrives i følgende afsnit. Den faktiske naturmæssige effekt for naturtyper og arter vil løbende blive fulgt i det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

Lysåbne naturtyper

Rydning af uønsket opvækst

I forbindelse med pleje af lysåbne arealer vil det ofte være nødvendigt at foretage en rydning af buske og træer. Det vil typisk være arealer, hvor græsning eller slåning har været enten utilstrækkelig eller helt opgivet, og der har indfundet sig uønsket opvækst. Det kan f.eks. birke eller pilekrat i moser, enge og søer. Rydningen sikrer, at den flora og fauna, der trives med lysåbne forhold, ikke skygges bort. Desuden vil rydning ofte bidrage til at bekæmpe invasive arter som nåletræer og glansbladet hæg. Det er vigtigt, at det ryddede opvækst fjernes for at skabe gode vækstbetingelser for den lysåbne vegetation.

Ved rydning af arealer med stort potentiale for at udvikle ny habitatnatur vil den vegetation, der er karakteristisk for naturtypen, kunne indfinde sig efter få år. Det gælder særligt for tidlige tilgroningsstadier af naturtyperne.

Forbedring af hydrologi

Lukning af grøfter, fjernelse af drænrør mv. kan være afgørende plejetiltag for våde naturtyper som f.eks. hængesæk og skovbevokset tørvemose. Effekten af de mere naturlige vandstandsforhold vil typisk være, at fugtigbundsarterne bliver mere dominerende, og at der genindvandrer flere arter tilknyttet våd og fugtig bund. Desuden vil uønsket opvækst af træer og buske blive hæmmet, nedbrydning af førelag vil ophøre og der vil opbygges nyt tørvelag. Det vil sikre mindre næringsfrigørelse og CO₂-udslip.

Skovnaturtyper

Skovnaturtypebevarende drift og pleje

Med den skovnaturtypebevarende drift og pleje beskyttes skovnaturtyperne mod gødskning, sprøjtning og yderligere afvanding. I nogle tilfælde etableres mere naturlige vandstandsforhold. Der sikres nogle af de naturmæssigt vigtige strukturer, f.eks. vedvarende skovdække, en vis andel uforstyrret jordbund, hule og døde træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne fremmes, og invasive arter kan bekæmpes. I særlige tilfælde plejes skovnaturtyperne med gamle driftsformer såsom skovgræsning og stævning. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne.

Ny habitatnatur

Udvidelser af naturtyper

Den ny habitatnatur skal typisk sammenbinde små, fragmenterede forekomster af naturtyperne og/eller udvide arealet af truede naturtyper. Desuden kan det være for at øge levestederne for truede arter.

Hvis udvidelserne sker på arealer med et stort potentiale for genskabelse af naturtyper, vil der med den nødvendige indsats (forbedring af vandstandsforhold, rydning mv.) kunne udvikles ny habitatnatur på relativt få år.

Miljøvurdering af handleplanen

Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (Lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Natura 2000-handleplanen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede naturplaner. Da Natura 2000-handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er planen ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Bilag 1a

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 122:

Tabel 3. Naturtyper på udpegningsgrundlaget. Naturtypenummer henviser til talkoder i habitatdirektivets bilag 1 og 2

Naturtype nr.	Naturtype	Handleplanmyndighed		I alt (ha)
		FMK	Naturstyrelsen	
91Eo	Elle- og askeskov	2	4	6
3150	Næringsrig sø	6		6
3160	Brunvandet sø	1		1
7140	Hængesæk	1		1
91Do	Skovbevokset tørvemose		2	2
7150	Tørvelavning			Ej kortlagt
7230	Rigkær			Ej kortlagt
I alt (ha)		10	6	16

Bilag 1b

Tilstand af kortlagte naturtyper

Der er foretaget en kortlægning af følgende naturtyper i Natura 2000-området:

Tabel 4. Naturtilstand/skovtilstand af kortlagte naturtyper

Naturtype nr.	Naturtype	Naturtilstand					I alt (ha)
		I	II	III	IV	Ingen tilstand	
91Do	Skovbevokset tørvemose			2			2
91Eo	Elle- og askeskov		5				5
3150	Næringsrig sø					6	6
3160	Brunvandet sø					1	1
7140	Hængesæk		0,3	1			1
7150	Tørvelavning						Ej kortlagt
7230	Rigkær						Ej kortlagt
I alt (ha)			6	2		8	16

Bilag 2

Fordeling af indsats mellem handleplanmyndigheder

I Natura 2000-planens indsatsprogram er der retningslinjer, hvor der er behov for en nærmere afklaring af, hvem der følger op på disse. Det drejer sig om følgende retningslinjer:

- 1.2 Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i hængesæk. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi

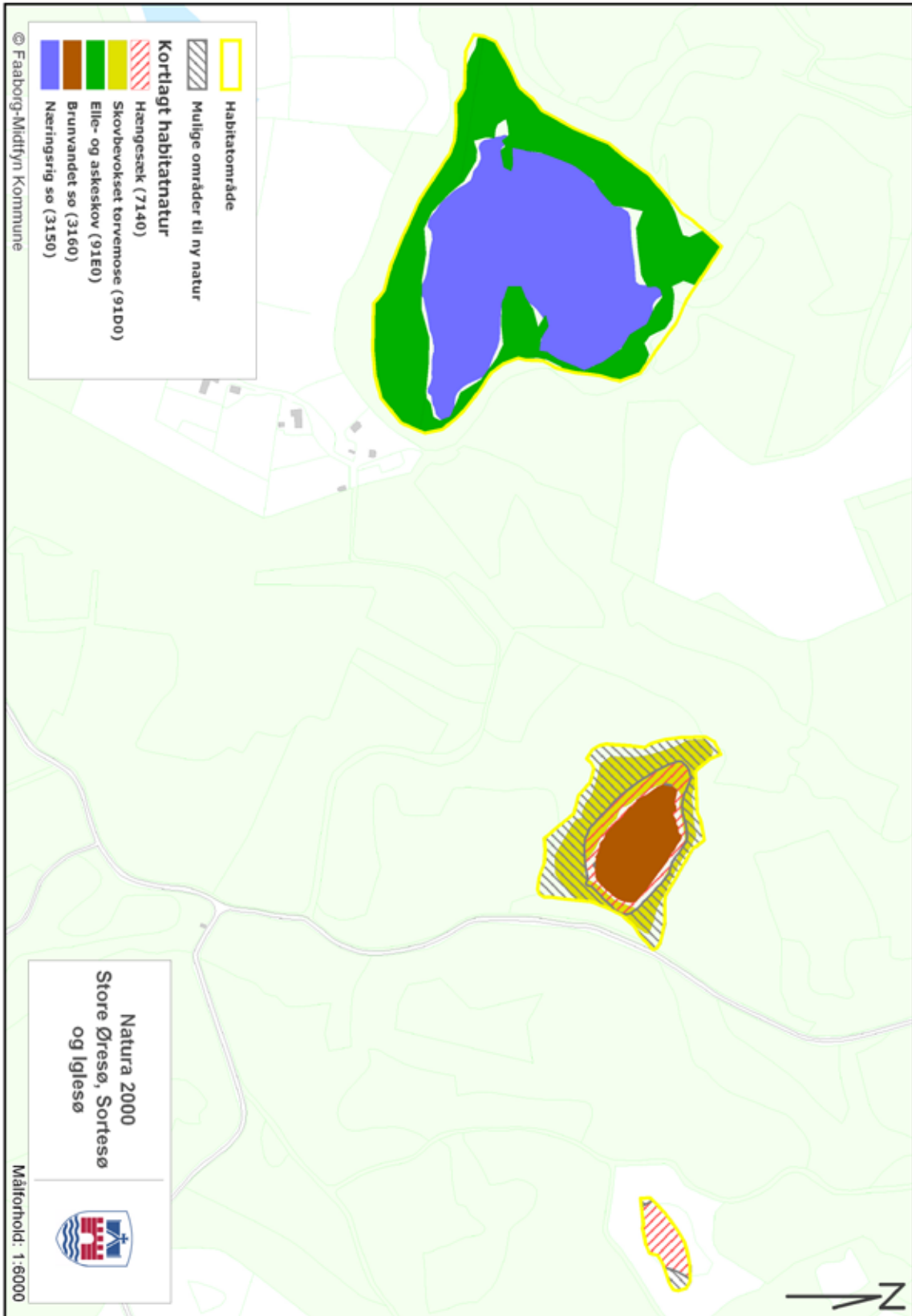
Der er aftalt følgende opgavefordeling mellem handleplanmyndighederne i Natura 2000-området:

Tabel 5. Fordeling af opgaver mellem handleplanmyndigheder

Forventede metoder og forvaltningstiltag	Handleplanmyndighed		Total
	Faaborg-Midtfyn Kommune	Naturstyrelsen	
Udvidelse af lysåbne naturtyper			
- Hængesæk	Hvis muligt		Hvis muligt
- Rigkær	Hvis muligt		Hvis muligt

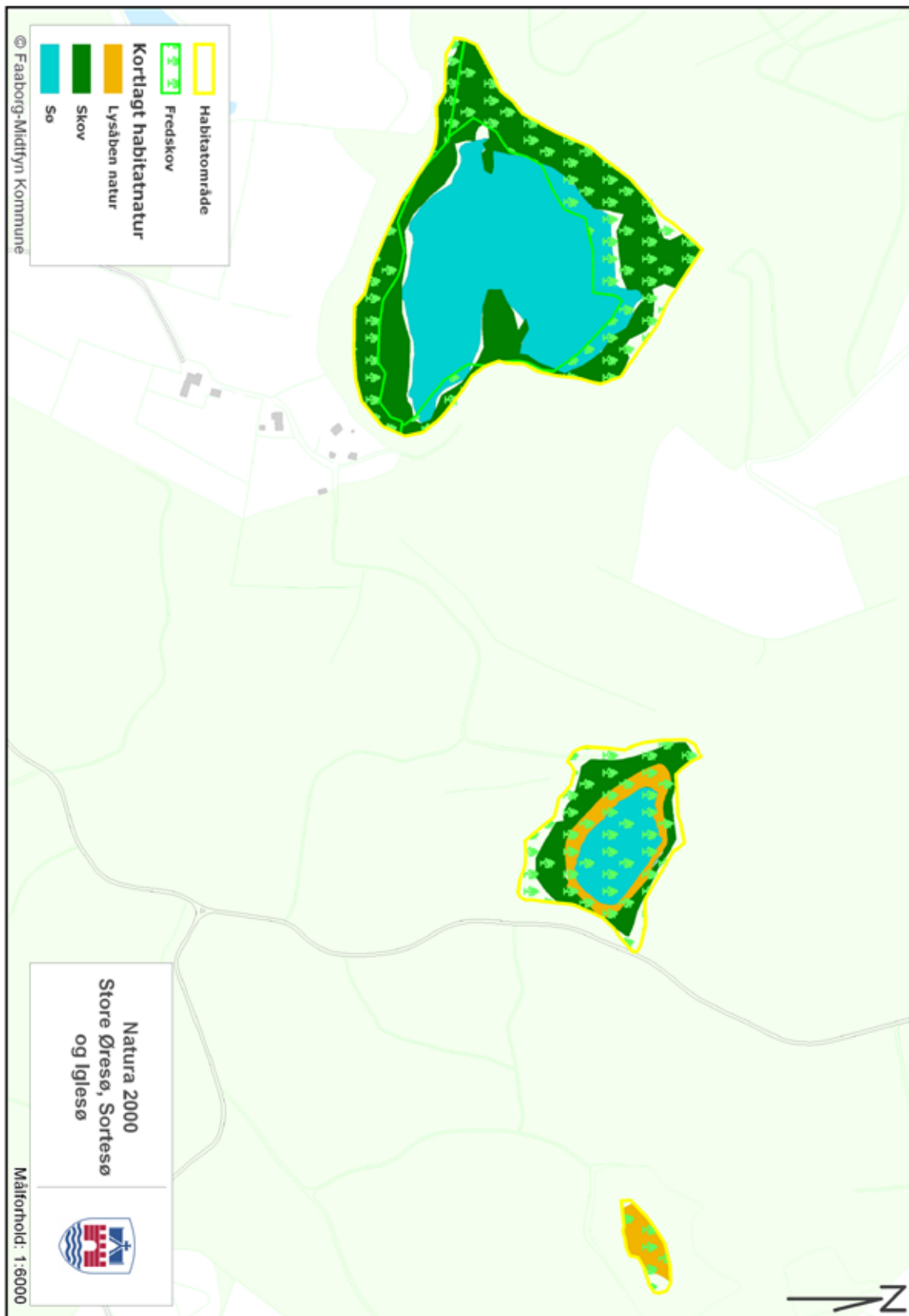
Bilag 3a

Kort med kortlagte habitatnaturtyper og mulige områder til ny natur

Bilag 3b

Kort med kortlagte habitatnaturtyper, fredakov

Bilag 4

Forklaring af Natura 2000-begreber mm.

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som også rummer Ramsarområder, og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Natura 2000-områderne kan ses i Danmarks Miljøportal. Der er mere information om Natura 2000 på Naturstyrelsens hjemmeside.
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag af beskyttelsesområder. Du kan finde udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag.
Naturtyper	Naturtyperne er defineret nærmere i "Habitatbeskrivelser, årgang 2010". Endvidere er alle danske naturtyper beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside.
Lysåbne terrestriske naturtyper	I Danmark er der 35 lysåbne terrestriske naturtyper: 1210 (Enårig vegetation på strandvolde), 1220 (Flerårig vegetation på stenede strande), 1230 (Klinter eller klipper ved kysten), 1310 (Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter), 1320 (Vadegræssamfund), 1330 (Strandenge), 1340 (Indlands-strandenge), 2110 (Begyndende klitdannelser), 2120 (Hvide klitter og vandremiler), 2130 (Stabile kystklitter med urtevegetation), 2140 (Stabile kalkfattige klitter med <i>Empetrum nigrum</i>), 2160 (Kystklitter med havtorn), 2170 (Kystklitter med gråris), 2190 (Fugtige klitlavninger), 2250 (Kystklitter med enebær), 2310 (Indlandsklitter med lyng og visse), 2320 (Indlandsklitter med lyng og revling), 2330 (Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene), 4010 (Våde dværgbusksamfund med klokkelyg), 4030 (Tørre dværgbusksamfund (heder)), 5130 (Enebærkrat på heder, overdrev eller skrænter), 6120 (Tørketålende græsvegetation på kalkrig jordbund), 6210 (Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund), 6230 (Artsrige overdrev), 6410 (Tidvis våde enge), 6430 (Bræmmer med høje urter), 7110 (Aktive højmoser), 7120 (Nedbrudte højmoser), 7150 (Lavninger på tørv med <i>Rhynchosporion</i>), 7210 (Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe), 7220 (Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand), 7230 (Rigkær), 7140 (Overgangstyper af moser og hængesæk), 8220 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter), 8230 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantensamfund).
Sø- og vandløbsnaturtyper	I Danmark er der syv sø- og vandløbsnaturtyper: 3110 (Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller), 3130 (Ret næringsfattige søer og vandhuller), 3140 (Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger), 3150 (Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter), 3160 (Brunvandede søer og vandhuller), 3260 (Vandløb med vandplanter), 3270 (Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter).

Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit), 9110 (Bøg på mor), 9120 (Bøg på mor med kristtorn), 9130 (Bøg på muld), 9150 (Bøg på kalk), 9160 (Ege-blandskov), 9170 (Vinteregeskov), 9190 (Stilkege-krat), 91D0 (Skovbevokset tørvemose), 91E0 (Elle- og askeskov).
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitat-områderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte områder kan f.eks. findes på PRIOR.
Tilstandsklasse	Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvejning af de to indeks. Der er 5 tilstandsklasser: I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand De to øverste klasser I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand. Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses på PRIOR.
Gunstig bevaringsstatus	En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når: - arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges. - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når: - bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv. - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket. - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande.
Natura 2000-plan	Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-plan kan findes på Naturstyrelsens hjemmeside
Natura 2000-handleplan	Natura 2000-planen udmøntes i handleplaner. En kommune skal således udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunen skal efterfølgende sikre, at handleplanen gennemføres. På tilsvarende måde har Naturstyrelsen ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	Offentlige lodsejere har mulighed for selv at udarbejde drifts- og plejeplan som opfølgning på en Natura 2000-plan. I Natura 2000-handleplanen skal der være resuméer af de offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner.
Invasive arter	Invasive arter dækker over plante- og dyrearter, der af mennesket er blevet flyttet fra en del af verden til en anden og her påvirker hjemmehørende arter negativt. Et almindeligt brugt eksempel er kæmpe-bjørneklo, som er ført til Danmark fra Kaukasus og nu giver problemer i eksempelvis moser, hvor den udkonkurrerer hjemmehørende plantearter.
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	I Natura 2000-tilskudsordning for skov er den skovnaturtypebevarende drift og pleje defineret på følgende måde: Alle arealer omfattes af en basissikring med følgende indhold:• Vedvarende skovdække • Ved skovdrift skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes • Ved foryngelse skal der anvendes en naturvenlig foryngelse • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet • Ingen øget afvanding • Bevaring af eksisterende dødt ved og træer med hulheder • Plejeret til handleplanmyndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt Som minimum skal alle arealer i tilstandsklasse 1 omfattes af en supplerende sikring med én eller flere af følgende tiltag: • Bevaring af store træer til død og henfald • Bekæmpelse af invasive arter • Etablering af naturlige vandstandsforhold • Forberedelse til skovgræsning
Urørt skov	I Natura 2000-tilskudsordning for skov omfatter udlæg til urørt skov følgende restriktioner: • Ingen skovdrift • Ingen fjernelse af levende eller døde træer • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Ingen forstyrrelse af jordbunden • Ingen oprensning eller nygravning af grøfter • Plejeret til handleplanmyndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt